

Σύνοψη

Η Ελλάδα βρίσκεται σήμερα, τον Ιούνιο του 2015, μπροστά σε ένα σταυροδρόμι. Έχει να διαλέξει ανάμεσα στο να συνεχίσει τα αποτυχημένα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής που της επέβαλαν οι δανειστές και στο να προχωρήσει, σπάζοντας τα δεσμά του χρέους, σε μια αληθινή αλλαγή. Πέντε χρόνια αφότου ξεκίνησαν τα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής, η χώρα παραμένει βυθισμένη σε κρίση -οικονομική και κοινωνική, οικολογική και δημοκρατική. Το μαύρο κουτί του χρέους μένει σφραγισμένο, και μέχρι πρότινος κανένας επίσημος φορέας, ελληνικός ή ξένος, δεν επεδίωξε να φέρει στο φως την αλήθεια για το πώς και γιατί η χώρα καθυποτάχθηκε στο καθεστώς της Τρόικας. Το χρέος, στο όνομα του οποίου ισοπεδώθηκαν τα πάντα, παραμένει ο γνώμονας της νεοφιλελεύθερης προσαρμογής, που οδήγησε στη βαθύτερη και πιο μακρόχρονη ύφεση σε ευρωπαϊκό έδαφος και σε καιρό ειρήνης.

Επείγει λοιπόν να εξετασθεί μεθοδικά, και είναι κοινωνική μας ευθύνη, μια σειρά νομικών, κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων σε σχέση με το χρέος. Για ν' αποκριθεί σ' αυτή την ανάγκη η Βουλή των Ελλήνων σύστησε τον Απρίλιο του 2015 την Επιτροπή Αλήθειας για το Δημόσιο Χρέος. Η εντολή που ανατέθηκε στην Επιτροπή Αλήθειας ήταν να ερευνήσει πώς δημιουργήθηκε και διογκώθηκε το δημόσιο χρέος, με ποιούς τρόπους και για ποιούς λόγους συνάφθηκε, και πώς επηρέασαν την οικονομία και τη ζωή του ελληνικού λαού οι καταναγκαστικές προϋποθέσεις (αιρεσιμότητες, conditionalities) οι οποίες συνόδευσαν τα νέα δάνεια. Και επίσης να κάνει γνωστά στο εσωτερικό και το εξωτερικό τα ζητήματα που συνδέονται με το ελληνικό δημόσιο χρέος, καθώς και να ερευνήσει ποιές επιλογές υπάρχουν για την κατάργησή του, και ποιά επιχειρήματα μπορούν να διατυπωθούν σχετικά.

Η Επιτροπή Αλήθειας παρουσιάζει στην Προκαταρκτική Έκθεση τα προσωρινά της πορίσματα, τα οποία δείχνουν ότι ολόκληρο το πρόγραμμα προσαρμογής, στο οποίο καθυποτάχθηκε η Ελλάδα, ήταν και παραμένει ένα πρόγραμμα με σαφείς πολιτικές στοχεύσεις. Ο τεχνικός χαρακτήρας των μακροοικονομικών μεταβλητών και των προβλέψεων για την εξέλιξη του χρέους επέτρεψε, μολονότι αυτοί οι αριθμοί επηρεάζουν άμεσα τη ζωή και την ίδια την επιβίωση των ανθρώπων, οι συζητήσεις για το χρέος να μείνουν μέχρι στιγμής σε τεχνικό επίπεδο, και ειδικότερα να εστιαστούν στο ερώτημα αν οι πολιτικές που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα διευκολύνουν την αποπληρωμή του χρέους. Αυτήν ακριβώς την επιχειρηματολογία αμφισβητούν τα γεγονότα που περιλαμβάνονται στην Έκθεση.

Όλα τα στοιχεία που παρουσιάζουμε στην Προκαταρκτική Έκθεση καταδεικνύουν ότι η Ελλάδα όχι μόνο δεν είναι σε θέση να πληρώσει το χρέος, αλλά και δεν πρέπει να το πληρώσει. Πρωτίστως διότι το χρέος που προκάλεσαν οι ρυθμίσεις που επέβαλε η Τρόικα παραβιάζει ευθέως τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα των κατοίκων της Ελλάδας. Ως εκ τούτου η Ελλάδα δεν πρέπει να πληρώσει αυτό το χρέος διότι είναι παράνομο, αθέμιτο και επονείδιστο.

Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι η μη βιωσιμότητα του ελληνικού δημόσιου χρέους ήταν εξ αρχής προδήλως γνωστή ευθύς στους διεθνείς δανειστές, τις ελληνικές αρχές και τα συστημικά μέσα ενημέρωσης. Μολαταύτα οι ελληνικές αρχές, μαζί με κάποιες κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνωμότησαν το 2010 ενάντια στην αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους προκειμένου να προστατεύσουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Τα συστημικά μέσα ενημέρωσης έκρυψαν την αλήθεια από τους πολίτες παριστάνοντας ότι δήθεν η διάσωση αφορούσε την Ελλάδα και όχι τις τράπεζες, και συνάμα εξυφαίνοντας μια αφήγηση που στόχευε να εμφανίσει τον ελληνικό πληθυσμό σαν δήθεν άξιο των αδικοπραξιών των δανειστών.

Τα ποσά που διατέθηκαν μέσω των προγραμμάτων διάσωσης (μνημονίων) του 2010 και του 2012 ελέγχονταν από το εξωτερικό μέσα από περίπλοκες διευθετήσεις, οι οποίες απέκλειαν κάθε δημοσιονομική αυτονομία. Οι δανειστές υπαγόρευαν αυστηρά τον τρόπο διάθεσης των δανειακών

κεφαλαίων 'διάσωσης', και έτσι είναι αποκαλυπτικό ότι κατευθύνθηκαν στην κάλυψη των τρεχουσών δημόσιων δαπανών λιγότερα από τα 10% των κεφαλαίων που εισπράχθηκαν.

Η Προκαταρκτική Έκθεση παρουσιάζει μια πρώτη χαρτογράφηση των κεντρικών προβλημάτων και ζητημάτων του δημόσιου χρέους. Επισημαίνει τις κομβικής σημασίας παρανομίες οι οποίες συνδέθηκαν με τη σύναψη των δανείων, και ανιχνεύει τη νομική θεμελίωση επάνω στην οποία μπορεί να βασιστεί η μονομερής αναστολή της αποπληρωμής του.

Τα ευρήματά της εκτίθενται σε εννέα κεφάλαια, ως ακολούθως:

Το Πρώτο Κεφάλαιο, Το χρέος πριν από την Τρόικα, αναλύει την εξέλιξη του ελληνικού δημόσιου χρέους από τη δεκαετία του 1980 και μετά. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η διόγκωση του χρέους δεν οφειλόταν στις δήθεν υπέρμετρες δημόσιες δαπάνες, οι οποίες στην πραγματικότητα παρέμεναν χαμηλότερες από τις δημόσιες δαπάνες άλλων χωρών της ευρωζώνης. Οφειλόταν μάλλον στην πληρωμή εξαιρετικά υψηλών επιτοκίων δανεισμού στους πιστωτές, στις υπερβολικά υψηλές και αδικαιολόγητες στρατιωτικές δαπάνες, στην απώλεια φορολογικών εσόδων εξαιτίας των αθέμιτων εκροών κεφαλαίου, στην ανακεφαλαιοποίηση ιδιωτικών τραπεζών από το κράτος, και στις διεθνείς ανισορροπίες οι οποίες δημιουργήθηκαν από την ελαττωματική σχεδίαση της ίδιας της Νομισματικής Ένωσης.

Η υιοθέτηση του ευρώ οδήγησε σε δραστική αύξηση του ιδιωτικού χρέους στην Ελλάδα, στο οποίο βρέθηκαν εκτεθειμένες όχι μόνον οι ελληνικές, αλλά και μεγάλες ευρωπαϊκές ιδιωτικές τράπεζες. Το γεγονός αυτό κλιμάκωσε μια τραπεζική κρίση το 2009, που με τη σειρά της επιβάρυνε το ελληνικό δημόσιο χρέος. Η κυβέρνηση Γιώργου Παπανδρέου, υπερτονίζοντας τη σημασία των δημόσιων ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους, βοήθησε το 2009 να παρασταθεί η εξελισσόμενη τραπεζική κρίση σαν κρίση δημόσιου χρέους.

Το Δεύτερο Κεφάλαιο, Η εξέλιξη του ελληνικού δημόσιου χρέους, 2010-2015, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η πρώτη δανειακή σύμβαση, του 2010, αποσκοπούσε πρωταρχικά στη διάσωση των ελληνικών και άλλων ευρωπαϊκών ιδιωτικών τραπεζών, και επέτρεψε στις τελευταίες να μειώσουν την έκθεσή τους σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου.

Το Τρίτο Κεφάλαιο, Το ελληνικό δημόσιο χρέος ανά δανειστή, 2015, παρουσιάζει την εριζόμενη φύση του σημερινού ελληνικού χρέους, σκιαγραφώντας τα κεντρικά χαρακτηριστικά των δανείων, τα οποία αναλύονται παρακάτω, στο Όγδοο Κεφάλαιο.

Το Τέταρτο Κεφάλαιο, Μηχανισμοί του συστήματος χρέους στην Ελλάδα, αποκαλύπτει τους μηχανισμούς που κατασκευάστηκαν μέσα από τις δανειακές συμβάσεις, από τον Μάιο του 2010 και μετά. Οι μηχανισμοί αυτοί δημιούργησαν ένα βαρύ φορτίο νέου χρέους προς τα άλλα κράτη της ευρωζώνης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ, EFSF), ενώ παράλληλα παρήγαγαν καταχρηστικά κόστη, βαθαίνοντας έτσι ακόμη περισσότερο την κρίση. Οι μηχανισμοί αυτοί αποκαλύπτουν πώς το μεγαλύτερο μέρος των δανειακών κεφαλαίων μεταβιβάστηκε απευθείας στους χρηματοπιστωτικούς θεσμούς. Αντί να ωφελήσουν την Ελλάδα επιτάχυναν, με τη χρήση χρηματοπιστωτικών εργαλείων, τη διαδικασία των ιδιωτικοποιήσεων.

Το Πέμπτο Κεφάλαιο, Αιρεσιμότητες εναντίον βιωσιμότητας, παρουσιάζει πώς οι δανειστές επέβαλαν, μαζί με τις δανειακές συμβάσεις, παραβιαστικές αιρεσιμότητες οι οποίες εξάλειψαν άμεσα την οικονομική βιωσιμότητα του χρέους. Αυτές οι αιρεσιμότητες (προϋποθέσεις), στις οποίες οι δανειστές εξακολουθούν να επιμένουν, μείωσαν το ΑΕΠ και αύξησαν τον δημόσιο δανεισμό, επιβαρύνοντας επομένως την αναλογία δημόσιου χρέους / ΑΕΠ, και καθιστώντας έτσι το δημόσιο χρέος ακόμη λιγότερο βιώσιμο. Επιπλέον, επέφεραν δραματικές αλλαγές στην κοινωνία και προκάλεσαν ανθρωπιστική κρίση. Το ελληνικό δημόσιο χρέος μπορεί σήμερα να θεωρηθεί

εντελώς μη βιώσιμο.

Το Έκτο Κεφάλαιο, Οι επιπτώσεις των 'προγραμμάτων διάσωσης' στα ανθρώπινα δικαιώματα, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα μέτρα τα οποία επιβλήθηκαν στο πλαίσιο των λεγόμενων 'προγραμμάτων διάσωσης' έπληξαν άμεσα τις συνθήκες ζωής του ελληνικού λαού και παραβίασαν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία ωστόσο οφείλουν, τόσο η Ελλάδα όσο και οι εταίροι της, να σέβονται, να προστατεύουν και να προάγουν σύμφωνα με το εσωτερικό, το ευρωπαϊκό και το διεθνές δίκαιο. Οι δραστικές προσαρμογές, που επιβλήθηκαν στην ελληνική οικονομία και σε ολόκληρη την κοινωνία, προκάλεσαν ραγδαία υποβάθμιση του επιπέδου ζωής και παραμένουν ασύμβατες προς την κοινωνική δικαιοσύνη, την κοινωνική συνοχή, τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Το Έβδομο Κεφάλαιο, Νομικά ζητήματα σχετικά με τα μνημόνια και τις δανειακές συμβάσεις, αναλύει ότι υπήρξε παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων από την πλευρά τόσο της ίδιας της Ελλάδας όσο και των δανειστών της, δηλαδή των (πιστωτριών) χωρών της ευρωζώνης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, που επέβαλαν τα μέτρα αυτά στην Ελλάδα. Όλοι αυτοί οι παράγοντες (κράτη και όργανα ή θεσμοί) παρέλειψαν να εκτιμήσουν τις παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων που συνεπάγονταν οι πολιτικές που οι ίδιοι επέβαλαν στην Ελλάδα και, επιπλέον, παραβίασαν άμεσα το ελληνικό Σύνταγμα απογυμνώνοντας ουσιαστικά την Ελλάδα από τα περισσότερα κυριαρχικά δικαιώματά της. Οι συμφωνίες συμπεριλαμβάνουν καταχρηστικούς όρους, που πρακτικά καταναγκάζουν την Ελλάδα να παραδώσει στους δανειστές σημαντικές πλευρές της εθνικής της κυριαρχίας. Αυτό αποτυπώνεται στη ρήτρα εφαρμογής του αγγλικού δικαίου ως εφαρμοστέου στις δανειακές συμβάσεις, η οποία διευκόλυνε την παράκαμψη του ελληνικού Συντάγματος αλλά και των διεθνών υποχρεώσεων σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Οι παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του εθνικού δικαίου, πολλές ενδείξεις κακόπιστης συμπεριφοράς εκ μέρους των συμβαλλόμενων μερών, και ο καταχρηστικός χαρακτήρας αυτών των συμβάσεων καθιστούν τις συναφθείσες συμβάσεις άκυρες.

Το Όγδοο Κεφάλαιο, Αποτίμηση του παράνομου, αθέμιτου, επονείδιστου, και μη βιώσιμου χαρακτήρα του χρέους, παρέχει μια αποτίμηση του ελληνικού δημόσιου χρέους με βάση τους ορισμούς του παράνομου, αθέμιτου, επονείδιστου, και μη βιώσιμου χρέους, τους οποίους υιοθέτησε η Επιτροπή Αλήθειας.

Το Όγδοο Κεφάλαιο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το ελληνικό δημόσιο χρέος σήμερα, τον Ιούνιο του 2015, είναι μη βιώσιμο, διότι η Ελλάδα δεν είναι σε θέση να το εξυπηρετήσει χωρίς να πλήξει καίρια την ικανότητά της να αναποκρίνεται στις βασικές υποχρεώσεις της για προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Επιπλέον, το κεφάλαιο περιέχει στοιχεία για ενδεικτικές περιπτώσεις παράνομου, αθέμιτου, και επονείδιστου χρέους προς κάθε έναν δανειστή.

Το χρέος προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο πρέπει να χαρακτηριστεί παράνομο διότι η σύναψή του έγινε κατά παράβαση του καταστατικού του ίδιου του ΔΝΤ, ενώ επιπλέον οι όροι του παραβιάζουν το ελληνικό Σύνταγμα, το διεθνές εθνικό δίκαιο, και τις συνθήκες τις οποίες έχει κυρώσει η Ελληνική Δημοκρατία. Είναι επίσης αθέμιτο, διότι οι όροι του επιβάλλουν πολιτικές οι οποίες παραβιάζουν τις υποχρεώσεις προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Τέλος, είναι επονείδιστο (απεχθές), διότι το ΔΝΤ γνώριζε ότι τα μέτρα τα οποία επέβαλλαν οι πολιτικές του ήταν αντιδημοκρατικά και αναποτελεσματικά, και θα οδηγούσαν σε σοβαρές παραβιάσεις των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων.

Το χρέος προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πρέπει να χαρακτηριστεί παράνομο διότι η ΕΚΤ υπερέβη τις αρμοδιότητές της επιβάλλοντας, μέσω της συμμετοχής της στην Τρόικα, την εφαρμογή των προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής (λόγου χάρι, την απορρύθμιση της αγοράς

εργασίας). Το χρέος προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι επίσης αθέμιτο και επονείδιστο, διότι ο κύριος λόγος ύπαρξης του Προγράμματος Αγοράς Ομολόγων (Securities Market Programme, SMP) ήταν να εξυπηρετηθούν συμφέροντα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, επιτρέποντας στις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές και ελληνικές ιδιωτικές τράπεζες να απαλλαγούν από τα ελληνικά ομόλογα που είχαν στην κατοχή τους.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας παρέχει δάνεια χωρίς μετρητά (cash-less loans) τα οποία πρέπει να θεωρηθούν παράνομα, επειδή παραβιάζουν όχι μόνον το Άρθρο 122(2) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ/TFEU), αλλά και πολλά κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, καθώς και πολιτικές ελευθερίες. Περαιτέρω, η Συμφωνία Πλαίσιο (Framework Agreement) του ΕΤΧΣ, του 2010, καθώς και η Κύρια Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης (Master Financial Assistance Agreement) του 2012, περιλαμβάνουν πολλαπλούς καταχρηστικούς όρους, οι οποίοι αποκαλύπτουν σαφώς αθέμιτη συμπεριφορά από την πλευρά του δανειστή. Το ΕΤΧΣ παραβιάζει επίσης με τη δράση του τις δημοκρατικές αρχές, γεγονός που καθιστά αυτά τα συγκεκριμένα χρέη αθέμιτα και επονείδιστα.

Τα διμερή δάνεια πρέπει να θεωρηθούν παράνομα διότι παραβιάζουν τη διαδικασία που προβλέπεται από το ελληνικό Σύνταγμα. Κατά τη σύναψή τους υπήρξε σαφώς αθέμιτη συμπεριφορά εκ μέρους των δανειστών, ενώ επίσης περιέχουν όρους που παραβιάζουν το νόμο και τη δημόσια τάξη. Τόσο το ευρωπαϊκό όσο και το διεθνές δίκαιο παραβιάστηκαν κατά τη σχεδίαση των μακροοικονομικών προγραμμάτων, προκειμένου να παρακαμφθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον τα διμερή δάνεια είναι αθέμιτα, διότι δεν χρησιμοποιήθηκαν προς όφελος του λαού, αλλά απλώς επέτρεψαν στους ιδιώτες πιστωτές της Ελλάδας να σώσουν τους εαυτούς τους. Τέλος, τα διμερή δάνεια είναι επονείδιστα διότι τόσο οι πιστώτριες χώρες όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνώριζαν τις ενδεχόμενες παραβιάσεις, αλλά τόσο το 2010 όσο και το 2012 απέφυγαν να εκτιμήσουν ποιές επιπτώσεις θα είχαν στα ανθρώπινα δικαιώματα η μακροοικονομική προσαρμογή και η δημοσιονομική σταθεροποίηση, που ήταν και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση των δανείων.

Το χρέος προς τους ιδιώτες δανειστές πρέπει να θεωρηθεί παράνομο διότι οι ιδιωτικές τράπεζες πριν από τη δημιουργία της Τρόικας έδρασαν ανεύθυνα και δεν έδειξαν τη δέουσα επιμέλεια στη διαχείριση του δανεισμού, ενώ ορισμένοι ιδιώτες δανειστές, όπως κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου (hedge funds), ενήργησαν επίσης κακόβουλα. Μέρος του χρέους προς τις ιδιωτικές τράπεζες και τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου είναι αθέμιτο για τους ίδιους λόγους για τους οποίους είναι και παράνομο. Επιπλέον, οι ελληνικές τράπεζες ανακεφαλαιοποιήθηκαν με αθέμιτο τρόπο από τους φορολογούμενους. Τέλος, το χρέος προς τις ιδιωτικές τράπεζες και τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου είναι επονείδιστο, διότι οι μεγάλοι ιδιώτες δανειστές γνώριζαν ότι τα δάνεια αυτά συνήφθησαν για ίδιο όφελος και όχι για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού.

Η Προκαταρκτική Έκθεση καταλήγει επισημαίνοντας ορισμένα πρακτικά ζητήματα. Το Ένατο Κεφάλαιο, Νομική θεμελίωση της αποκήρυξης και αναστολής πληρωμών του ελληνικού δημόσιου χρέους, εκθέτει ποιές επιλογές υπάρχουν όσον αφορά την ακύρωση του χρέους, και ιδίως τις συνθήκες υπό τις οποίες ένα κυρίαρχο κράτος μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά του να προχωρήσει μονομερώς, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, στην αποκήρυξη του χρέους ή στην αναστολή της αποπληρωμής του.

Τα νομικά επιχειρήματα που επιτρέπουν σε ένα κυρίαρχο κράτος να αποκηρύξει μονομερώς το παράνομο, αθέμιτο και επονείδιστο χρέος είναι πολλαπλά· όσον αφορά την ελληνική περίπτωση, μια τέτοια μονομερής κυριαρχική πράξη θα μπορούσε να θεμελιωθεί στα εξής επιχειρήματα: καταρχάς στην κακή πίστη την οποία επέδειξαν οι δανειστές, ωθώντας την Ελλάδα να παραβιάσει το εσωτερικό της δίκαιο και τις διεθνείς της υποχρεώσεις σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στη νομική υπεροχή και προτεραιότητα των ανθρώπινων δικαιωμάτων απέναντι σε διεθνείς συμφωνίες, όπως εκείνες που υπέγραψαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις με τους δανειστές ή με την

Τρόικα. Τη χρήση καταναγκασμού. Την επιβολή άδικων και ανεπιεικών όρων, οι οποίοι κατάφωρα παραβιάζουν το Σύνταγμα και την εθνική κυριαρχία. Τέλος, το δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζει το διεθνές δίκαιο στο κράτος, να παίρνει μετρα ενάντια σε παράνομες ενέργειες δανειστών, οι οποίες πλήττουν τη δημοσιονομική του κυριαρχία, το υποχρεώνουν να αποδεχθεί παράνομα, αθέμιτα και επονείδιστα χρέη, και παραβιάζουν την οικονομική του αυτοδιάθεση και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα.

Όσον αφορά τη μη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους, κάθε κράτος έχει νόμιμο δικαίωμα να επικαλείται την ύπαρξη κατάστασης ανάγκης σε εξαιρετικές περιστάσεις, προκειμένου να διαφυλάξει ουσιώδη συμφέροντα τα οποία απειλούνται από κίνδυνο μεγάλο και παρόντα. Σε τέτοια περίπτωση το κράτος μπορεί να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών του, οι οποίες επαυξάνουν τον κίνδυνο, όπως συμβαίνει με τις εκκρεμείς δανειακές συμβάσεις. Τέλος, τα κράτη έχουν δικαίωμα να κηρύζουν μονομερώς πτώχευση όταν δεν είναι βιώσιμη η εξυπηρέτηση του χρέους, στην οποία περίπτωση δεν διαπράττουν διεθνώς παράνομη πράξη και, επομένως, δεν φέρουν ευθύνη.

Προοίμιο

Η αξιοπρέπεια του λαού βαραίνει περισσότερο από το παράνομο, αθέμιτο, επονείδιστο και μη βιώσιμο χρέος.

Έχοντας ολοκληρώσει την προκαταρκτική φάση της έρευνάς της, η Επιτροπή Αλήθειας του Δημόσιου Χρέους θεωρεί ότι η Ελλάδα ήταν και παραμένει θύμα μιας προσχεδιασμένης επίθεσης, η οποία οργανώθηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτό το βίαιο, παράνομο και ανήθικο εγχείρημά τους έχει μοναδικό σκοπό να περάσουν τα ιδιωτικά χρέη στο δημόσιο.

Παρουσιάζοντας τούτη την Προκαταρκτική Έκθεση στις ελληνικές αρχές και τον ελληνικό λαό, η Επιτροπή Αλήθειας του Δημόσιου Χρέους θεωρεί ότι ολοκλήρωσε την πρώτη φάση της εντολής της, η οποία περιγράφεται στην από 4 Απριλίου του 2015 απόφαση της προέδρου της Βουλής. Η Επιτροπή ελπίζει πως η Έκθεση θα αποδειχθεί χρήσιμο εργαλείο ώστε να εγκαταλειφθεί η καταστροφική λογική της λιτότητας, και να προστατευθούν από τους κινδύνους που σήμερα τα απειλούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία, η αξιοπρέπεια του λαού και το μέλλον των επερχόμενων γενεών.

Σε απάντηση εκείνων που προσπαθούν να επιβάλουν άδικα μέτρα, ο ελληνικός λαός θα μπορούσε να επικαλεστεί τη ρήση του Θουκυδίδη «και όνομα δια το μη ες ολίγους αλλ' ες πλείονας οικείν Δημοκρατία κέκληται» (Θουκυδίδης, Ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου, Επιτάφιος του Περικλή (2.37) - «και ως προς το όνομα καλείται Δημοκρατία επειδή η εξουσία δεν είναι στα χέρια των λίγων, αλλά των πολλών»).